

Produktionsförutsättningar för svensk mjölkproduktion

NTM revisionen 2028

2026-03-26

VÄXA

Innehåll

Sammanfattning	3
Antal besättningar och besättningsstorlek	4
Produktionsinriktning.....	5
Produktions- och stalltyper	6
Rekryteringsprocent.....	7
Användning av könssorterad sperma.....	8
Köttrassemineringar	9

Sammanfattning

- Färre men större besättningar
- Ökad andel AMS
- Minskat antal kor
- Ekologisk produktion stabil men minskande
- Lägre rekryteringsnivåer
- Högre andel könssorterat och köttresanvändning

Nuläge och utveckling

Svensk mjölkproduktion fortsätter att förändras mot färre men större besättningar. Antalet mjölkbesättningar har minskat kraftigt sedan 2015, samtidigt som den genomsnittliga besättningsstorleken har ökat. År 2025 domineras strukturen av medelstora och stora besättningar, medan mycket små besättningar blivit ovanliga.

Teknikutvecklingen är tydlig. Andelen besättningar med automatiska mjölkningssystem (AMS) har ökat snabbt och utgör nu nästan hälften av alla mjölkbesättningar. Uppbundna system fortsätter samtidigt att minska kraftigt.

Den ekologiska produktionen har minskat i antal sedan 2020, men andelen ekologiska besättningar är fortfarande högre än 2015. Skillnaderna i genomsnittlig besättningsstorlek mellan ekologiska och konventionella besättningar är små.

Rekryteringsnivåerna har sjunkit något över tid men ligger fortsatt över de antaganden som används i NTM-beräkningarna. Användningen av könssorterat sperma och köttressemineringar har ökat kraftigt, särskilt på kvigor, vilket påverkar både rekrytering och kalvproduktion.

Antal besättningar och besättningsstorlek

Antalet besättningar i Kokontrollen har minskat kraftigt sedan 2015, medan den genomsnittliga besättningsstorleken har ökat.

Tabell 1. Utveckling av antal besättningar och medelstorlek

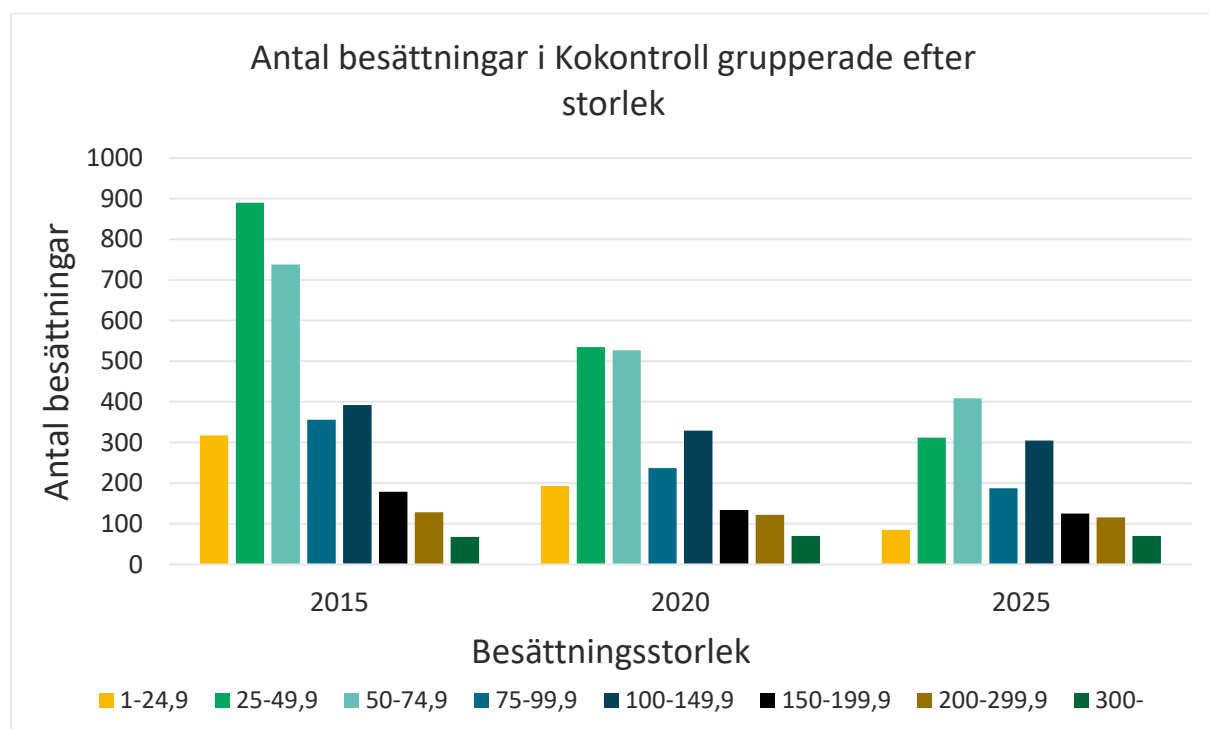
År	Antal besättningar	Medel besättningsstorlek
2015	3 068	83
2020	2 147	94
2025	1 609	108

Besättningsstorlekar – fördelning

Små besättningar har minskat kraftigt, medan antalet större besättningar är relativt stabilt eller ökande.

2025:

- Endast 85 besättningar har färre än 25 kor
- 430 besättningar ligger i intervallet 100–199 kor
- 70 besättningar har 300 kor eller fler

Figur 1. Antal besättningar per storleksklass 2015–2025.

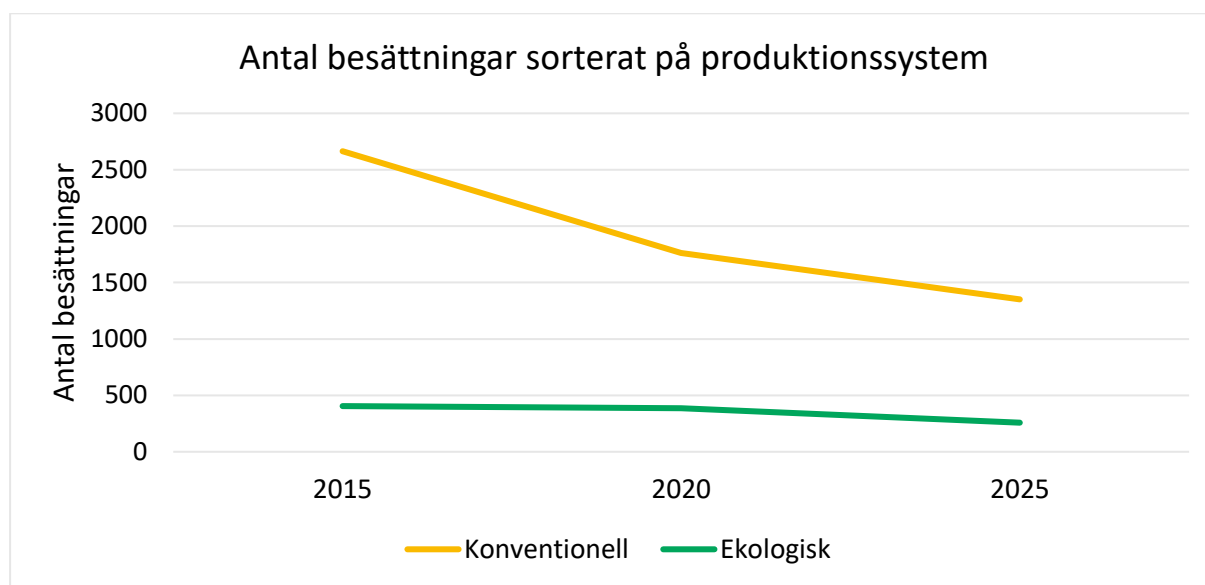
Produktionsinriktning

Antalet ekologiska besättningar har minskat sedan 2020, men andelen ekologiska besättningar är fortfarande högre än 2015.

2018 förutspådde man en fortsatt ökning av ekologisk produktion (upp till 40% av all mjölk)

Tabell 2. Utveckling av antal och andel ekologiska besättningar i Sverige

År	Antal ekologiska besättningar	Andel ekologiska besättningar (%)
2015	405	13,2
2020	385	17,9
2025	258	16,0

Figur 2. Utvecklingen av antal besättningar i konventionella och ekologiska produktionssystem.

Den genomsnittliga besättningsstorleken är:

- Ekologiska gårdar: 103 kor
- Konventionella gårdar: 109 kor

I NTM-beräkningarna idag används en besättningsstorlek på 110 kor.

Produktions- och stalltyper

Andelen AMS-besättningar har ökat kraftigt och utgör nu nästan hälften av alla besättningar.

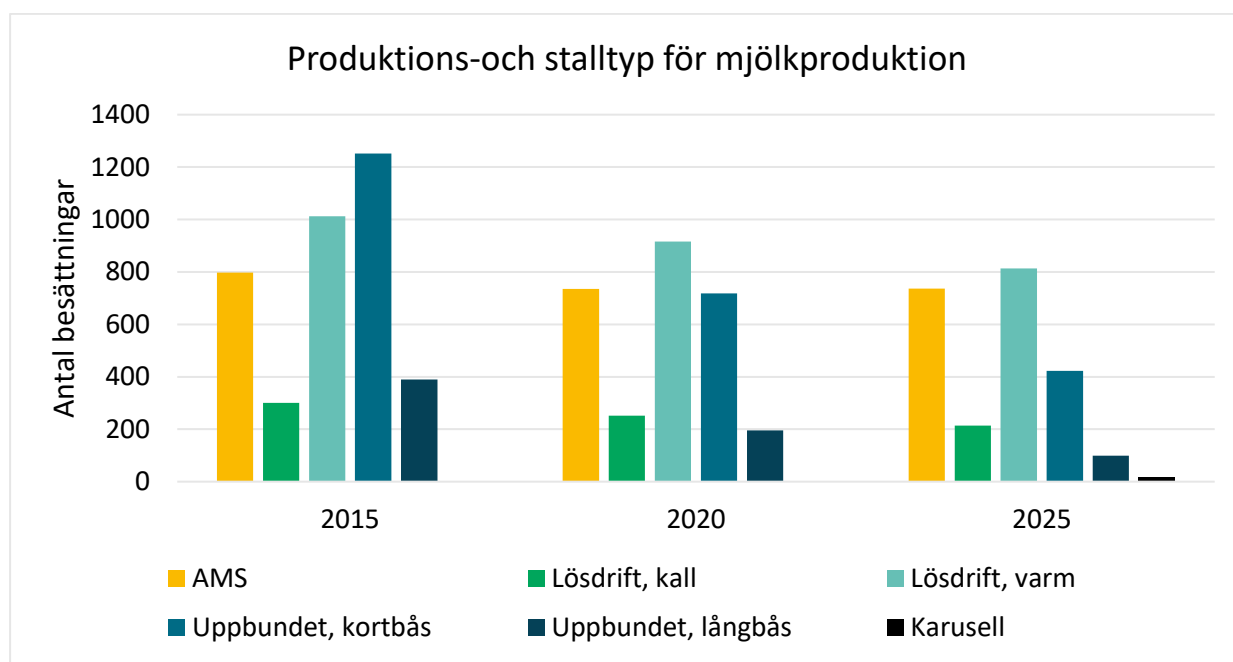
Tabell 3. Andel besättningar med AMS

År	Andel AMS-besättningar (%)
2015	26,0
2020	34,2
2025	45,7

År 2025 finns:

- 736 AMS-besättningar
- 94 668 kor i AMS
- Genomsnitt: 129 kor per AMS-besättning

Samtidigt fortsätter uppbundna system att minska kraftigt.

Figur 3. Utveckling av produktions och stalltyper i Sverige.

Rekryteringsprocent

Rekryteringsprocenten har minskat något över tid men ligger fortfarande över de nivåer som används i dagens NTM-beräkningar. En viss skillnad mellan raser finns.

Tabell 4. Rekryteringsprocent tagen från Kokontrollen, Husdjursstatistik

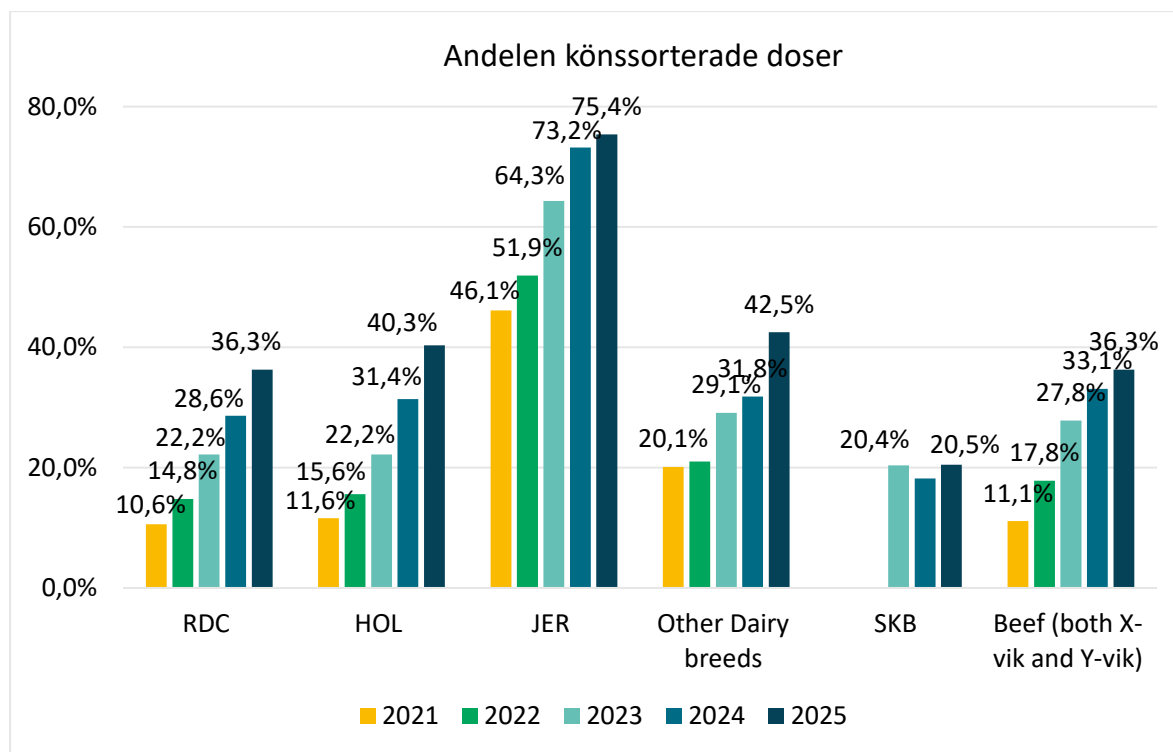
År	Rekryteringsprocent (%)
2015	37,0
2020	36,1
2025	35,3

I NTM-beräkningar används idag ett antagande om 32 % rekrytering.

Tabell 5. Rekryteringsprocent rasvis (%). Beräknat som andel förstakalvningar av alla kalvningar.

År	SRB	HOL	JER
2015	33,7	36,1	34,0
2020	33,6	35,0	37,5
2025	32,9	34,6	36,7

Användning av könssorterad sperma

Figur 4. Andel könssorterade doser av inköpta VG-doser för de olika mjölkraserna i Sverige.

I NTM-beräkningarna räknade man med att cirka 52 % av alla ersättningskvigor skulle vara födda av könssorterad sperma.

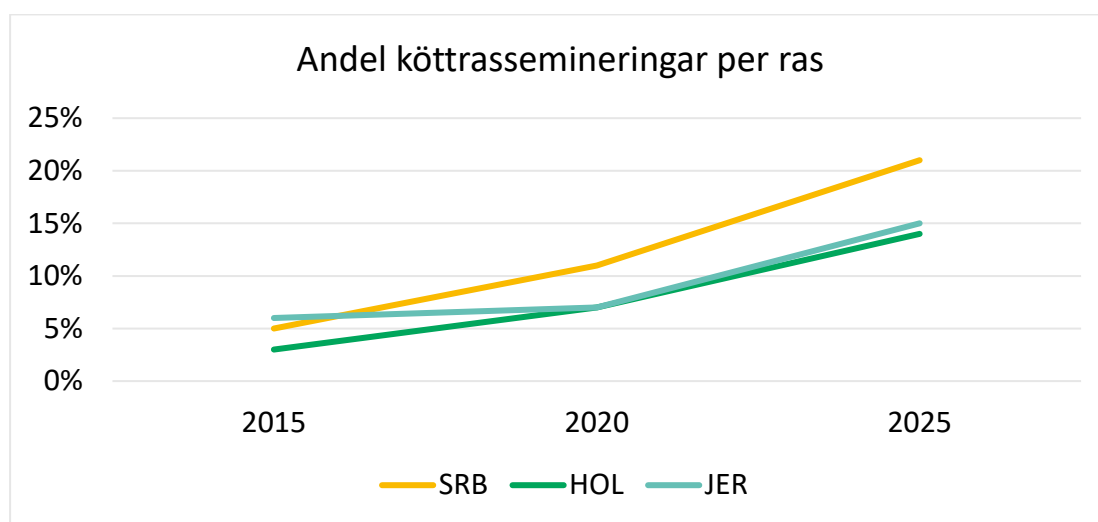
Tabell 8. Andel x-vik semineringar av totala antalet mjölkrassemineringar, för kvigor och kor.*

	År	SRB	HOL	JER
Kvigor	2015	4	9	20
	2020	14	20	56
	2025	35	41	70
Kor	2015	2	3	11
	2020	6	8	41
	2025	28	25	60

*Dock kan dessa siffror vara lite mer osäkra på grund av saknade inregistrerade uppgifter om könssorterade doser.

Köttrassemineringar

Andelen köttrassemineringar har ökat tydligt över tid, både på kvigor och kor.

Figur 5. Andel köttrassemineringar av totala antalet semineringar per ras.

Tabell 9. Andel köttrassemineringar av totala antalet semineringar per ras för kvigor och kor. Andelen av köttrassemineringarna som är Y-vik* presenteras också.

	År	SRB		HOL		JER	
		Köttras %	Y-vik %	Köttras %	Y-vik %	Köttras %	Y-vik %
Kvigor	2015	3	0	1	0	0	0
	2020	4	6	3	4	3	0
	2025	12	26	6	22	7	20
Kor	2015	7	0	5	4	11	0
	2020	12	5	8	4	8	9
	2025	23	30	15	26	17	28

*Dock kan dessa siffror vara lite mer osäkra på grund av saknade inregistrerade uppgifter om köns sorterade doser.

